

Peter Iljič Čajkovski

- **Rojstvo:** 7. 5. 1840 v Votkinsku

- Oče:

- ▶ uradnik, rudarski inženir
- ▶ ukrajinskega rodu

- Mati:

- ▶ francoskega rodu
- ▶ očetova 2. žena
- ▶ rodila šest otrok
- ▶ lepa, inteligentna, tenkočutna
- ▶ Petrova prva učiteljica;

- Pri petih letih dobil klavir
- Kot otrok pokazal izjemno glasbeno nadarjenost

Odkritje talenta

- Prva glasba - mehanični klavir
- Po prvem poslušanju skladbo znal zaigrati
- Odkritje njegovega talenta
- Učenje klavirja
- Kmalu presegel učiteljičino znanje igranja klavirja
- Z družino se preselijo v Sankt Peterburg,
- Tu je živel, se šolal v internatu.
- Mati umrla za kolero, ki je razhajala po vzhodni Rusiji.
- Velik udarec, od katerega si je težko opomogel.
- Izogibal vsakega stika z njimi - postal homoseksualec.

Želja postati glasbenik

- Vpisal na pravno fakulteto
- Zaposlil na ministrstvu za pravosodje
- Obiskoval baletne in operne predstave, ki so ga zelo navdušile
- Velika želja postati glasbenik
- Za uresničitev želje - odpovedal službi
- Vpisal na Konservatorij v Sankt-Peterburna na tečaj kompozicije, klavirja in flavte
- Tu je ustvarjal opero, pisal skladbe in poučeval, navdih poiskal pri Beethovnu in Brahmsu
- Na njegovo ustvarjanje je vplivala osamljenost zaradi živčnosti, čustvene nestabilnosti in problemov s homoseksualnostjo

Selitev v Moskvo

- 24 let - ustvaril prvo pomembno delo: uvertura za *Nevihto*
- Napisal je *Odo radosti*, ki pa ni požela uspeha.
- Njegovo nadarjenost je opazil ustanovitelj konservatorija
- priporočil direktorju moskovskega konservatorija
- Preselil v Moskvo
- Zahajal v najboljšo družbo in spoznal veliko vplivnih in uglednih prijateljev
- Postal dirigent

Mednarodni glasbenik

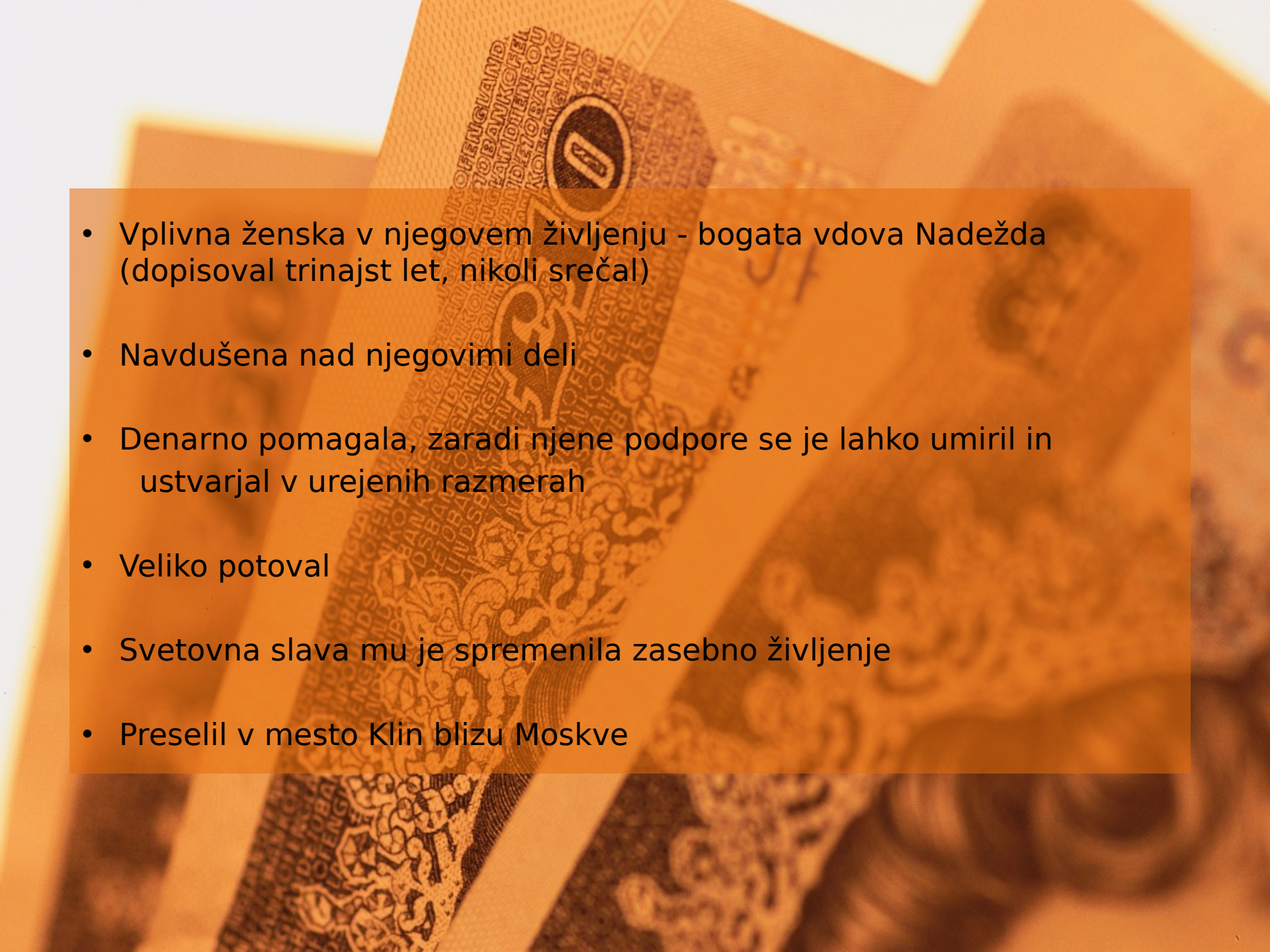
- Začel pisati prve simfonije

- Pojav globokih misli - V *četrty simfoniji* se skriva globoka misel in sicer:

Človek je prepuščen na milost in nemilost neizogibni usodi, ki je sovražna njegovemu hrepenenju po sreči, zdaj ga prisili k sanjam, zdaj k razburljivim uspehom, zdaj spet k vdanosti v usodo;

-
- Srečal peterico glasbenikov - poskušali ustvariti rusko narodno glasbo
 - Za Čajkovskega je bilo srečanje s peterico pomembno, eden izmed glasbenikov pa ga je spodbujal k pisanju uvertur
 - Spoznal je Anatonino Miljukovose - se poročil
 - Prenagljena poroka, trajala je tri mesece
 - zaradi žene skoraj znorel
 - Poskus samomora
 - Od žene ločil

-
- The background of the slide features a close-up, slightly blurred image of several Chinese banknotes. The notes are primarily orange and yellow, with intricate patterns and text in Chinese characters. A semi-transparent orange rectangle is overlaid on the left side of the image, containing a bulleted list of text in Slovenian.
- Vplivna ženska v njegovem življenju - bogata vdova Nadežda (dopisoval trinajst let, nikoli srečal)
 - Navdušena nad njegovimi deli
 - Denarno pomagala, zaradi njene podpore se je lahko umiril in ustvarjal v urejenih razmerah
 - Veliko potoval
 - Svetovna slava mu je spremenila zasebno življenje
 - Preselil v mesto Klin blizu Moskve

Baleti

- Znan po svojih baletih
- Prvi balet → **Labodje jezero**
- Prvič so ga v okleščeni različici predvajali v Bolšoj teatru v Moskvi

- <http://www.youtube.com/watch?v=4sMc-p19Flk>

- Balet **Trnuljčica**

- Napisal ga je približno 13 let kasneje od Labodjega jezera
- Prvič so ga predvajali v Teatru Marinski v Sankt-Peterburgu.

- Zadnji balet **Hrestač**

- <http://www.youtube.com/watch?v=3rabiGFhis4>

Opere

- 10 oper
- Najbolj znani:
 - Jevgenij Onjegin
 - Pikova dama
- Obe sta nastali po romanu Aleksandra Sergejeviča Puškina
- Jevgenij Onjegin je lep in bogat plemič, ki živi burno življenje v Petrogradu. Zabav in blišča se prenasiti in poloti se ga tedanja bolezen mladih ljudi - naveličanost. Odide na podeželje, kjer spozna dve sestri. Mlajšo Olgo ljubi njegov sosed in prijatelj Lenski, Jevgenij začne iz dolgočasje dvoriti starejši Tatjani. Tatjana Onjegina resnično vzljubi in svoja čustva mu izpove v pismu (*Tatjanin prizor s pismom* je eden izmed najbolj znanih odlomkov opere). Onjeginu izpoved sicer ugaja, a Tatjane ne ljubi. Začne se spogledovati z Olgo in s tem užali Lenskega. Sledi dvoboj, v katerem Lenskega ubije. Po dvoboju zapusti podeželje in se vrne v mesto. Ko po nekaj letih sreča Tatjano, ki je v središču pozornosti moških na neki zabavi, spozna, da jo v resnici tudi on ljubi, a ta se je medtem že poročila z Greminom in ne prelomi zvestobe možu, čeprav Onjegina ne more pozabiti.

Simfonije

- Zgodnje simfonije Čajkovskega so vesele s pridihom narodnega značaja, kasnejše pa so polne zloveščih občutkov, nemira in obupa.
 - št. 1 v g-molu, op. 13, *Zimske sanje*
 - št. 2 v c-molu, op. 17, *Maloruska*
 - št. 3 v d-duru, op. 29, *Poljska*
 - št. 4 v f-molu, op. 36
 - št. 5 v e-molu, op. 64
 - št. 6 v h-molu, op. 74, *Patetična*
- **Zanimivost:**
- 9 dni po 1. predstavi njegove *Šeste simfonije* je Čajkovski

umrl

Koncerti

- **3 klavirski koncerti**, najbolj znan in najbolj cenjen:
 - 1. klavirski koncert v b-molu

<http://www.youtube.com/watch?v=JQ-edAsbujw>

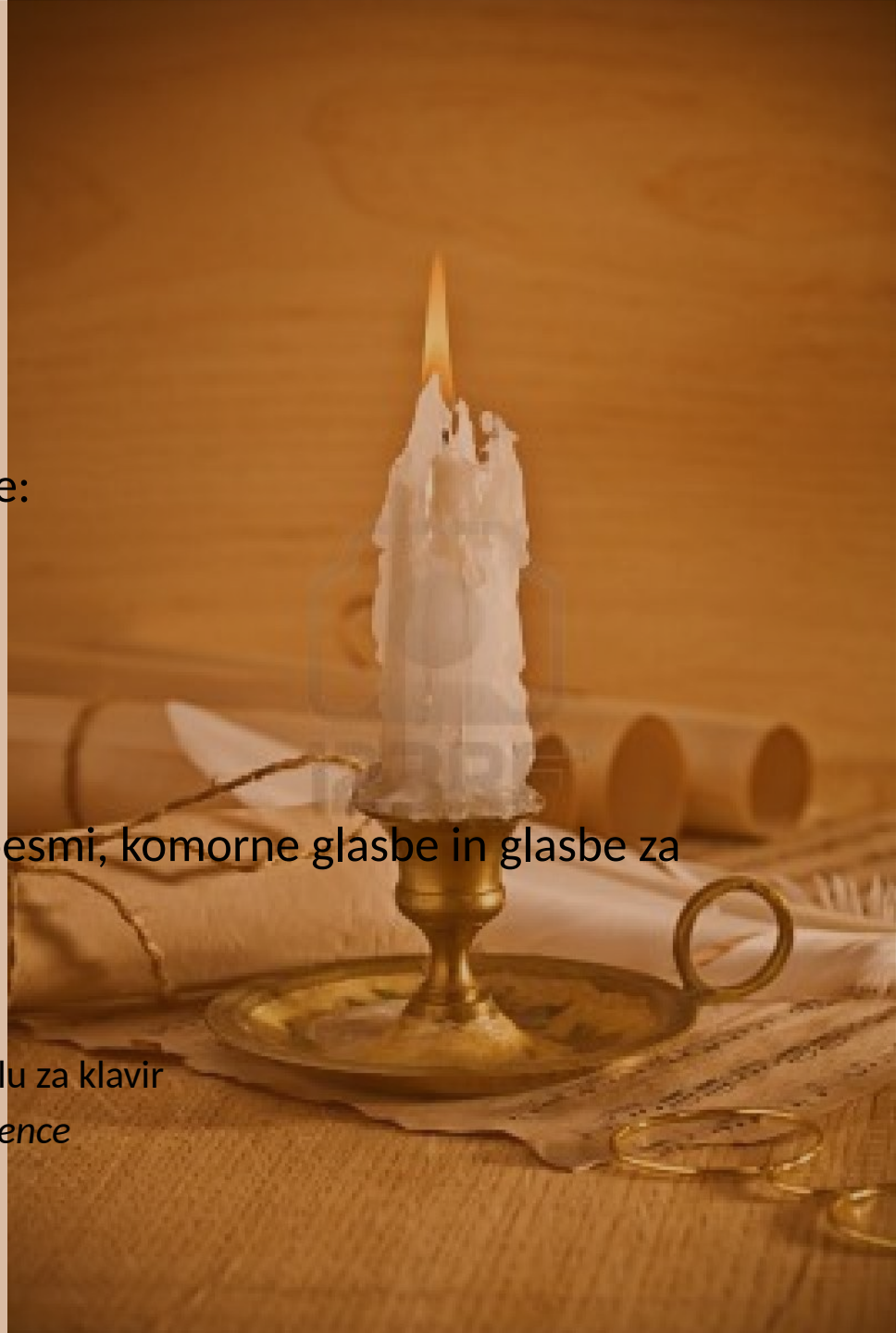
- **Violinski koncert** v d-duru (ustvaril v manj kot mesecu dni)

- Krstno izvedbo je doživel šele leta, ker ga violinist, kateremu

ga je želel posvetiti, zaradi tehnične zahtevnosti ni hotel igrati...

Druga dela

- Variacije na rokokojsko temo, za violončelo in orkester op. 33
- Druga dela za orkester so zelo znane:
 - *Uvertura 1812*
 - fantazijska uvertura *Romeo in Julija*
 - *Italijanski capriccio*
 - *Slovanska koračnica*
- Dela za pevski zbor kot tudi veliko pesmi, komorne glasbe in glasbe za klavir. Najbolj znana dela od teh:
 - op. 11 za godalni kvartet št. 1 v d-duru
 - op. 37a suita za klavir, *Letni časi*
 - op. 59 *Dumka*, ruska podeželska v c-molu za klavir
 - op. 70 za godalni sekstet, *Spomin na Firence*

Smrt

- Teorije o njegovi smrti:

→ samomor z namernim pitjem okužene vode s kolero

→ zastrupitev z arzenom

→ skupina nekdanjih sošolcev je zahtevala, naj naredi samomor, saj bi tako prikril razmerje z nečakom, ki je bil član ruskega plemstva;

Grob na Tihvinskem pokopališču pri samostanu Aleksandra Nevskega v Sankt Peterburgu

Viri

- Knjige:

Veliki skladatelji

Mojstri klasične glasbe in njihova dela

- Internet:

<http://shrani.si/f/1v/eM/3ig8RasE/miha-firstseminarska-nal.pdf>

<http://www.ljudmila.org/sgs/modules.php?name=News&file=print&sid=259>

Google slike

Youtube